

Lieta Nr.A420418613
SKA – 1243/2014

L Ē M U M S

Rīgā 2014.gada 24.novembrī

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments:

tiesnesis J.Neimanis
tiesnese J.Briede
tiesnesis A.Gulāns

rakstveida procesā izskatīja ZS „Zariņi” blakus sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2014.gada 26.septembra lēmumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ekonomikas ministrija 2011.gada 22.jūnijā piešķīra pieteicējai zemnieka saimniecībai „Zariņi” tiesības pārdot Ezeres dzimavu hidroelektrostacijā „Dzimnavas” saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros.

[2] Ekonomikas ministrija 2013.gada 16.aprīlī uz pieteicējas juridisko adresi ierakstītā pasta sūtījumā nosūtīja vēstuli, kurā atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumu Nr.262 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamās energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību” (turpmāk – Noteikumi Nr.262) 62. un 63.punktam izteica brīdinājumu, ka pieteicēja nav izpildījusi Noteikumu Nr.262 60.punktā paredzēto pienākumu līdz 1.martam iesniegt gada pārskatu un ka ministrija lems par 2011.gada 22.jūnija lēmuma atcelšanu, ja pieteicēja neiesniegs pārskatu mēneša laikā.

[3] Tā kā pieteicēja neiesniedza ikgadējo pārskatu, ar Ekonomikas ministrijas 2013.gada 13.jūnija lēmumu 2011.gada 22.jūnija lēmums atcelts.

[4] Pieteicēja iesniedza pieteikumu par Ekonomikas ministrijas 2013.gada 13.jūnija lēmuma atcelšanu.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 20.decembra spriedumu pieteikums daļēji apmierināts, tostarp, atceļot pārsūdzēto lēmumu. Spriedums šajā daļā pamatots ar argumentu, ka ministrijas 2013.gada 16.aprīlī sūtītais brīdinājums, kas ir priekšnoteikums nelabvēlīgā administratīvā akta izdošanai, nav nosūtīts pienācīgā kārtībā. Proti, brīdinājums nosūtīts uz pieteicējas juridisko adresi, lai gan pieteicēja ministrijai bija norādījusi citu adresi korespondences saņemšanai un iepriekš ministrija saziņai bija izmantojusi pieteicējas norādīto adresi. Ņemot vērā Paziņošanas likuma 3.pantā noteikto pienākumu izvēlēties atbilstošāko dokumenta paziņošanas veidu un to, ka brīdinājums tika saņemts atpakaļ ministrijā, ministrija nav ievērojusi labas pārvaldības principu.

[6] Administratīvajā apgabaltiesā ierosināta apelācijas tiesvedība sakarā ar ministrijas apelācijas sūdzību par spriedumu daļā, kurā pieteikums apmierināts.

[7] Pieteicēja iesniedza lūgumu par administratīvā akta darbības apturēšanu, kurā pieteicēja atsauca uz labvēlīgo pirmās instances tiesas spriedumu un norāda, ka lēmuma darbība (t.i. pieteicējai labvēlīgā administratīvā akta atcelšana) pieteicējai rada ievērojamus zaudējumus.

[8] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2014.gada 26.septembra lēmumu lūgums par lēmuma darbības apturēšanu noraidīts. Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[8.1] Uz pārsūdzēto lēmumu attiecināms Administratīvā procesa likuma 185.panta ceturrtās daļas 10.punktā noteiktais izņēmums, ka pieteikuma iesniegšana tiesā neaptur tāda administratīvā akta darbību, kas atceļ, anulē vai aptur speciālo atļauju (licenci, sertifikātu, akreditāciju, u.tml.).

[8.2] Nav konstatējams lēmuma pirmšķietams prettiesiskums. Ministrija brīdinājumu nosūtījusi atbilstoši Paziņošanas likuma 4.panta otrajai daļai, kas noteic, ka juridiskajai personai dokumentu paziņo uz tās juridisko adresi. Arī no Komerclikuma 12.panta ceturrtās daļas secināms, ka pieteicējai jābūt sasniedzamai tās juridiskajā adresē. Ministrijai nebija pamata brīdinājumu, kura sekas var būt nelabvēlīga administratīvā akta izdošana, sūtīt uz adresi, kas neatbilst tiesību normās noteiktajai saziņas adresei, jo tieši šāda rīcība varētu būt apstrīdama. Atsauce uz Paziņošanas likuma 3.panta otro daļu ir pirmšķietami nepareiza, jo šajā tiesību normā iestādei ir pienākums izvēlēties adresātam atbilstošāko dokumenta paziņošanas veidu (uz vietas iestādē vai piegādājot ar tās norīkota darbinieka vai ziņneša starpniecību; izmantojot pasta pakalpojumus; izmantojot elektroniskos sakarus; publiski), nevis dokumenta paziņošanas adresi. Ministrijas rīcība bijusi pirmšķietami pareiza, un nav būtiskas nozīmes tam, ka citus dokumentus ministrija pieteicējai sūtījusi uz citu adresi.

[8.3] Administratīvā akta darbības apturēšanai jākonstatē abi Administratīvā procesa likuma 185.¹panta otrajā daļā noteiktie kritēriji, tādēļ, tā kā lēmums ir pirmšķietami tiesisks, nav nozīmes tam, vai lēmuma darbība pieteicējai var radīt zaudējumus.

[9] Pieteicēja par tiesas lēmumu iesniedza blakus sūdzību. Blakus sūdzībā norādīts, ka tiesa kļūdaini secinājusi, ka lēmuma darbības radītajiem zaudējumiem nav nozīmes. Pieteicēja lūdz izvērtēt arī to, vai lēmuma darbība nav tikusi apturēta ar pieteikuma iesniegšanu.

Motīvu daļa

[10] Administratīvā akta darbības apturēšana lietā iespējama, ja tā darbība nav apturēta uz likuma pamata ar pieteikuma iesniegšanas brīdi. Tātad vispirms pārbaudāms, vai tiesa pareizi piemērojusi Administratīvā procesa likuma 185.panta ceturtās daļas 10.punktā paredzēto izņēmumu no vispārējā principa (ieteikuma iesniegšana tiesā aptur administratīvā akta darbību), ka ieteikuma iesniegšana neaptur tāda administratīvā akta darbību, kas atceļ, anulē vai aptur speciālu atļauju (licenci, sertifikātu, akreditāciju, u.tml.).

[11] Administratīvā procesa likums neskaidro, uz kāda veida atļaujām attiecas likuma 185.panta ceturtās daļas 10.punkts. Salīdzinoši apskatot normā uzskaitīto jēdzienu lietošanas gadījumus citos normatīvajos aktos, secināms, ka licence (speciālā atļauja) piešķir tiesības veikt tāda veida darbības kā darbības ar akcīzes precēm (sk. likuma „Par akcīzes nodokli” 2.panta sesto daļu), komercpārvaldījumu veikšanu (sk. Autopārvaldījumu likuma 6.panta pirmo daļu, 30.panta pirmo daļu), apsardzes darbību veikšanu (sk. Apsardzes darbības likuma 6.panta pirmo daļu), farmaceitiskās darbības veikšanu (sk. Farmācijas likuma 5.panta 1.punktu, 37.pantu, 45.pantu), darbiekārtības pakalpojumu sniegšanu (sk. Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likuma 4.panta sesto daļu), darbības ieroču un municijas komerciālajā aprītē (sk. Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likuma 41.panta pirmo daļu); sertifikāts apliecina saņēmēja kompetenci kādā darbības jomā (sk. Apsardzes darbības likuma 1.panta 5.punktu, Būvniecības likuma normas), vai produkta, procesa vai pakalpojuma atbilstību noteiktām prasībām (sk. likuma „Par atbilstības novērtēšanu” 1.panta 10.punktu); savukārt akreditācija apliecina personas kompetenci veikt uzdevumus vai atbilstību kādiem kvalifikācijas kritērijiem (sk. Lauku atbalsta dienesta likuma 1.panta 3.punktu, likuma „Par atbilstības novērtēšanu” 1.panta 1.punkts). No minētā secināms, ka atbilstoši citos likumos lietotiem jēdzieniem speciālā atļauja apliecina personas īpašas tiesības veikt noteiktu darbību, kas nav atļautas bez attiecīga apliecinājuma saņemšanas. No normas formulējuma redzams, ka Administratīvā procesa likuma 185.panta ceturtās daļas 10.punktā norādītais speciālo atļauju veidu uzskaitījums nav izsmelšošs (tas noslēgts ar vārdiem „un tāmlīdzīgi”). Tomēr punkts kā izņēmums no vispārējās kārtības tulkojams sašaurināti un to nav pamata attiecināt uz tādiem administratīvajiem aktiem, kas pēc būtības nepiešķir adresātam kādu speciālu atļauju (neatkarīgi no administratīvā akta nosaukuma, kas gan varētu nebūt aptverts ar normā tieši nosauktajiem gadījumiem).

[12] Ar pārsūdzēto ministrijas lēmumu atcelts pieteicējam labvēlīgs administratīvais akts, ar kuru pieteicējam piešķirtas tiesības pārdot konkrētā hidroelektrostacijā saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, kā arī izņemti citi saistīti jautājumi (atcelts iepriekš pieņemts lēmums, saglabājot pieteicējam noteiktos pienākumus un termiņus, noteikts iepērkamais elektroenerģijas apjoms, noteikts lēmumu atceļošs nosacījums saistībā ar Zemnieku un zvejnieku saimniecības likumā noteiktu darbību izpildi).

Lai arī šķietami ar šādu lēmumu tiek piešķirtas „īpašas” tiesības pārdot elektroenerģiju par noteiktu cenu, adresāts ar to iegūst vienīgi finansiālas garantijas, bet ne kādas speciālas tiesības, kas nebūtu citiem līdzīgiem ražotājiem. Šāds lēmums neatļauj adresātam veikt darbības, kas pirms lēmuma pieņemšanas būtu bijušas liegtas. Tāpat lēmums pats par sevi nekonstatē (nenodibina) arī īpašu ražotāja kompetenci vai kvalifikāciju. Līdz ar to šāds lēmums nav atzīstams par speciālu atļauju Administratīvā procesa likuma 185.panta ceturtās daļas 10.punkta izpratnē un šī norma uz to nav attiecināma.

[13] Ņemot vērā, ka uz lietā pārsūdzēto lēmumu nav attiecināms tiesas piemērotais izņēmums, uz to attiecas Administratīvā procesa likuma 185.panta pirmajā daļā paredzētais vispārējais princips, ka ieteikuma iesniegšana tiesā aptur pārsūdzētā lēmuma darbību.

[14] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 185.¹panta sestajai daļai, ja tiesa pieņemusi izskatīšanai lūgumu par administratīvā akta darbības apturēšanu, bet tā darbība jau apturēta ar ieteikuma iesniegšanu, tiesa izbeidz tiesvedību šajā jautājumā. Tiesa kļūdaini lūgumu izskatījusi pēc būtības, līdz ar to tiesas lēmums ir atceļams, bet tiesvedība par administratīvā akta darbības apturēšanu ir izbeidzama.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 129.¹panta pirmās daļas 1.punktu, 185.¹panta sesto daļu un 323.panta pirmās daļas 3.punktu, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments

n o l ē m a

Atcelt Administratīvās apgabaltiesas 2014.gada 26.septembra lēmumu un izbeigt tiesvedību par Ekonomikas ministrijas 2013.gada 13.jūnija lēmuma darbības apturēšanu.

Atmaksāt zemnieka saimniecībai „Zariņi” drošības naudu 14,23 euro.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnesis
Tiesnese
Tiesnesis

J.Neimanis
J.Briede
A.Gulāns